

7 OKTOBER in het Beatrix Theater

12.30 Lunchworkshop: kwetsbare ouderen en de STOPP- en START-criteria
Dr. Fatma Karapinar en dr. Marjo Janssen, Sint Lucas Andreas Ziekenhuis, Amsterdam
Detectie van ongeschikt medicatiegebruik is een belangrijke rol die apothekers vervullen bij bijvoorbeeld een medicatiebeoordeling. Naast overbehandeling kan ook sprake zijn van onderbehandeling. In deze workshop zullen de STOPP- en START-criteria aan bod komen aan de hand van casussen.

13.45 Het nieuwe gezicht van de ziekte van Parkinson
Prof. dr. J.J. van Hilten, afdeling neurologie Leids Universitair Medisch Centrum

14.20 Farmacotherapie bij multiple sclerose
A.W. (Bertil) Lenderink, Stichting Amarant Groep Tilburg e.o.

14.55 Neuropsychiatrische stoornissen bij dementie
Prof. dr. R.J. van Marum, klinisch geriater en klinisch farmacoloog, Jeroen Bosch Ziekenhuis Den Bosch, en bijzonder hoogleraar Farmacotherapie bij ouderen, VUmc Amsterdam

15.30 Bijwerkingen van geneesmiddelen op het brein
Prof. dr. Eugène van Puijenbroek, Nederlands Bijwerkingen Centrum Lareb, Den Bosch

16.05 Afsluiting door dr. Patricia van den Bemt

16.15 Gelegenheid tot bezoeken expositie en netwerken onder genot van een drankje en hapje met aansluitend een *walking dinner*

‘Zonder data geen medicatieoverdracht’

Ziekenhuisapotheker Fatma Karapinar van het Sint Lucas Andreas Ziekenhuis in Amsterdam zet tijdens de lunch de bezoekers aan het denken. Zij legt samen met Marjo Janssen casussen voor over STOPP- en START-criteria bij ouderen met polyfarmacie. Het publiek mag een uur discussiëren over welk medicijn ontbreekt, welk middel overbodig is of wat een beter alternatief zou zijn.

Behalve apotheker is Karapinar epidemioloog en onderzoeker op het gebied van medicatieoverdracht en transitiezorg. Ze wil aandacht voor het onderwerp, omdat er veel fout gaat bij de medicatieoverdracht, vaak doordat zorgverleners data niet vastleggen: “Zodat ze ook niet kunnen worden gecommuniceerd.”

‘MS-patiënten komen terug in de apotheek’

Veel patiënten met multiple sclerose (MS) krijgen hun geneesmiddelen thuis afgeleverd door een landelijke apotheekorganisatie. Openbaar apothekers zijn daardoor minder dan voorheen betrokken bij hun behandeling. Ziekenhuisapotheker Bertil Lenderink verwacht dat nieuwe orale preparaten dat kunnen veranderen. Deze middelen komen nu en in de komende jaren op de markt.

“Veel MS-patiënten hebben blaasproblemen of depressieklachten, waardoor ze veel geneesmiddelen gebruiken. Ik onderzoek hoe de apotheker deze patiënten bij hun geneesmiddelengebruik kan begeleiden.”

Lenderink is de komende tijd aanwezig bij de bijeenkomsten van het multidisciplinaire MS Centrum Midden-Brabant in het Elisabeth-Twee-Steden Ziekenhuis in Tilburg.

‘Wees waakzaam op bijwerkingen’

“Ik wil apothekers bijpraten over het belang van opname van mogelijke bijwerkingen in de differentiaal-diagnose van neurodegeneratieve aandoeningen.” Volgens prof. dr. Eugène van Puijenbroek, bijzonder hoogleraar Geneesmiddelenbewaking en Geneesmiddelenveiligheid aan de Rijksuniversiteit Groningen en arts/klinisch farmacoloog bij Lareb, zijn er veel geneesmiddelen, zoals benzodiazepinen, die verwardheid kunnen geven. “Dat kan het stellen van de diagnose dementie bemoeilijken.”

Verder wil hij apothekers meegeven dat ze waakzaam moeten zijn op bijwerkingen. “Een voorbeeld dat ik wil bespreken is progressieve multifocale leuko-encefalopathie, een zeldzame, zeer ernstige bijwerking van natalizumab, gebruikt bij MS.”

